YMPÄRISTÖMINISTERÖ **MUISTIO** Liite

Erityisasiantuntija Turo Hjerppe
Lainsäädäntöneuvos Charlotta von Troil

2.12.2020

SUOMALAIS-NORJALAISEN RAJAVESISTÖKOMISSION SUOMALAISTEN EDUSTAJIEN TOIMIKAUDEN JATKAMINEN VUODELLE 2021

Suomalais-norjalaisesta rajavesistökomissiosta tehdyn sopimuksen (SopS 32/1981) mukaan sopimuksen tarkoituksena on säilyttää rajavesistöjen ja niiden ympäristön ainutlaatuiset luonnonolosuhteet sekä turvata molempien sopimuspuolten ja erityisesti rajaseudun asukkaiden edut rajavesistöjen käyttöä koskevissa kysymyksissä.

Rajavesistökomission tehtävänä on toimia Suomen ja Norjan hallitusten välisenä yhteistyö- ja yhteyselimenä rajavesistöjä koskevissa kysymyksissä. Tässä tarkoituksessa rajavesistökomission tehtävänä on tehdä esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja asioista, jotka koskevat Suomen ja Norjan välisten rajavesistöjen hoitoa, niiden tilan ja veden laadun seurantaa ja valvontaa, kalastusoloja, veden pilaantumisen ehkäisemistä, rajavesistöön rakentamista ja rajavesistön säännöstelyä sekä muissa sellaisissa asioissa, joiden vaikutukset ilmenevät rajavesistöissä.

Sopimuksen 3 artiklan mukaan kummankin sopimuspuolen hallitus nimeää rajavesistökomissioon kolme jäsentä, joista yhden tulee omata kokemusta vesihallinnon alalta sekä yhden olla rajaseudun oloihin hyvin perehtynyt henkilö, joka määrätään Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtyä suomalaisesta jäsenestä ehdotuksen. Kullekin jäsenelle määrätään vastaavasti samassa järjestyksessä yksi tai useampia varamiehiä.

Suomalais-norjalaisessa rajavesistöyhteistyössä korostetaan alueellista ja paikallista yhteistyötä. Tämän vuoksi komission Suomen osapuolen johtotehtävät ovat Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa. Tätä periaatetta on noudatettu 1990-luvun alusta saakka. Käytännössä Suomen osapuolen johtajana on toiminut Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen johtaja. Lapin ELY-keskus järjestää myös resurssit sihteeritehtäviin. Utsjoen ja Inarin kuntien ehdotusten perusteella jäseniksi ja heidän varajäseniksi esitetään rajaseudun oloihin perehtyneitä henkilöitä, varmistaen myös saamelaisten edustuksen.

Aiemmin komission jäsenet on nimetty kolmeksi vuodeksi kerrallaan, mutta vuosille 2019-2020 poikkeuksellisesti vain kahdeksi vuodeksi tuolloin valmisteltavan maakuntauudistuksen vuoksi. Maakuntauudistuksen seurauksena itsenäiset maakunnat olisivat aloittaneet 1.1.2021. Suomen puolella kunnat ovat valinneet jäseniksi joko kunnanvaltuuston tai -hallituksen jäseniä. Kunnallisvaalit järjestetään Suomessa keväällä 2021.

Maakuntauudistuksen peruuntumisen vuoksi ympäristöministeriö ehdottaa, että jatketaan nykyisten jäsenten toimikautta vuoden 2021 loppuun asti. Tämän jälkeen palataan taas pidempiin kausiin, ja uudet jäsenet valitaan vuoden 2021 joulukuussa kunnallisvaalien jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella suomalais-norjalaisen rajavesistökomission suomalaisen osapuolen kokoonpanon ehdotetaan jatkavan 1.1.2021 lukien 31.12.2021 saakka seuraavasti:

- Jäsenenä, joka toimii Suomen osapuolen puheenjohtajana, johtaja Timo Jokelainen (Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) varajäsenenään neuvotteleva virkamies Outi Mähönen (Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)
- Jäsenenä Toini Sanila, kunnanvaltuuston jäsen, Inarin kunta varajäsenenään Jari Huotari, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanvaltuuston jäsen, Inarin kunta.
- Jäsenenä Ilmari Tapiola kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnan valtuuston jäsen, Utsjoen kunta varajäsenenään Mika Aikio, kunnan valtuuston puheenjohtaja, Utsjoen kunta.